

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
BANJALUKA
Broj: 85 0 Rs 097233 22 Rev
Dana, 12.10.2023. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Biljane Tomić, kao predsjednika vijeća, Violande Šubarić i Rose Obradović, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja B.Š. iz P., i N.K. iz P., koje zastupa M.V., advokat iz B., protiv tuženog „Željeznice Republike Srpske“ AD Doboju, koga zastupa S.N., advokat iz S., radi zaštite prava iz radnog odnosa, odlučujući o reviziji tuženog protiv presude Okružnog suda u Doboju broj 85 0 Rs 097233 22 Rsž od 16.09.2022. godine, na sjednici održanoj 12.10.2023. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se djelimično usvaja, obje nižestepene presude ukidaju i tužba tužitelja, za isplatu razlike troškova toplog obroka za period od marta 2020. godine do novembra 2020. godine se odbacuje, te se preinačava odluka o troškovima postupka tako, da svaka stranka snosi svoje troškove postupka.

U preostalom dijelu revizija se odbija.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Doboju broj 85 0 Rs 097233 21 Rs od 31.01.2022. godine, obavezan je tuženi da tužitelju B.Š. (u daljem tekstu: prvotužitelj) isplati na ime razlike troškova toplog obroka iznos od 1.768,31 KM i to: za mart 2020. godine iznos od 101,15 KM, za april 2020. godine iznos od 37,40 KM, za maj 2020. godine iznos od 11,05 KM, za juni 2020. godine iznos od 99,45 KM, za juli 2020. godine iznos od 145,34 KM, za avgust 2020. godine iznos od 80,75 KM, za septembar 2020. godine iznos od 49,30 KM, za oktobar 2020. godine iznos od 102,85 KM, za novembar 2020. godine iznos od 113,05 KM, za decembar 2020. godine iznos od 132,60 KM, za januar 2021. godine iznos od 54,67 KM, za februar 2021. godine iznos od 98,59 KM, za mart 2021. godine iznos od 101,28 KM, za april 2021. godine iznos od 46,61 KM, za maj 2021. godine iznos od 102,17 KM, za juni 2021. godine iznos od 133,54 KM, za juli 2021. godine iznos od 112,03 KM, za avgust 2021. godine iznos od 25,10 KM, za septembar 2021. godine iznos od 125,48 KM i za oktobar 2021. godine iznos od 95,90 KM, sa zakonskom zateznom kamatom od 16.12.2021. godine, do isplate (stav I izreke), da tužitelju N.K. (u daljem tekstu: drugotužitelj) isplati na ime razlike troškova toplog obroka iznos od 1.209,05 KM i to: za mart 2020. godine iznos od 89,25 KM, za april 2020. godine iznos od 102,00 KM, za juni 2020. godine iznos od 121,55 KM, za juli 2020. godine iznos od 124,10 KM, za avgust 2020. godine iznos od 59,50 KM, za septembar 2020. godine iznos od 47,60 KM, za oktobar 2020. godine iznos od 124,10 KM, za novembar 2020. godine iznos od 125,80 KM, za decembar 2020. godine iznos od 128,35 KM, za januar 2021. godine iznos od 7,17 KM, za februar 2021. godine iznos od 69,91 KM, za mart 2021. godine iznos od 107,55 KM, za april 2021. godine iznos od 19,72 KM, za maj

2021. godine iznos od 34,95 KM, za juni 2021. godine iznos od 8,96 KM, za juli 2021. godine iznos od 26,89 KM i za avgust 2021. godine iznos od 11,65 KM, sa zakonskom zateznom kamatom od 16.12.2021. godine do isplate (stav II izreke), te da tužiteljima nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 2.060,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom od dana donošenja presude do isplate (stav III izreke).

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Doboju broj 85 0 Rs 097233 22 Rsž od 16.09.2022. godine, žalba tuženog je odbijena i potvrđena prvostepena presuda.

Blagovremenom revizijom tuženi pobija drugostepenu presudu zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se pobijana presuda preinači i odbije tužbeni zahtjev.

U odgovoru na reviziju tužitelji predlažu da se revizija odbaci kao nedozvoljena.

Revizija je djelimično osnovana.

Predmet spora u ovoj parnici je zahtjev tužitelja da se obaveže tuženi da im isplati razliku naknade za topli obrok za periode i u iznosima navedenim u izreci prvostepene presude, sa pripadajućim kamatama.

Tokom postupka kod prvostepenog suda utvrđeno je: da su tužitelji bili u radnom odnosu kod tuženog u periodu za koji traže navedenu naknadu i da su obavljali poslove mašinovođe, različitog ranga u Sekciji za vuču vozova Doboj u Radnoj jedinici za vuču vozova Prijedor; da je tuženi od marta 2020. godine pa nadalje tužiteljima isplaćivao naknadu toplog obroka za dane provedene na radu u organizacionoj jedinici, za redovne sate i naknadu za službeno putovanje „kilometar sat“, za vrijeme dok su tužitelji bili van organizacione jedinice na službenom putovanju, a da im za dane za koje je obračunata naknada za službeni put, nije isplaćena naknada koja je ovdje predmet spora; da prema nalazu vještaka ekonomske struke V.P., za period od marta 2020. do oktobra 2021. godine ta razlika za prvotužitelja iznosi 1.768,31 KM, a za period od marta 2020. do septembra 2021. godine za drugotužitelja da iznosi 1.209,05 KM.

Prvostepeni sud je na osnovu navedenog utvrđenja i pozivom na odredbu člana 132. Zakona o radu („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 1/16 do 119/21, u daljem tekstu: ZR), člana 3. stav 1. alineja 4. Odluke o utvrđivanju uvećanja plate, visine primanja po osnovu rada i visine pomoći radniku Vlade Republike Srpske broj: 04/01-012-2-1406 od 29.6.2016. godine, člana 86. Pravilnika o radu „Željeznica Republike Srpske“ AD Doboj iz februara 2017. godine, te člana 7. Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o radu od 30.7.2021. godine, člana 3. Uredbe o naknadama za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u javnom sektoru Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 73/2020), u vezi sa članom 279. stav 3. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“ broj 29/78, 39/85 i 57/89, te „Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 7/93, 3/96, 39/02, 74/04), usvojio zahtjeve tužitelja za periode i u iznosima, kao u izreci prvostepene presude.

Drugostepeni sud je, odlučujući o žalbi tuženog, prihvatio činjenično utvrđenje i pravne zaključke prvostepenog suda, pa je žalbu odbio i prvostepenu presudu potvrdio.

Odredbom člana 237. stav 2. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 58/03 do 61/13, u daljem tekstu: ZPP) propisano je da revizija nije dozvoljena ako vrijednost pobijanog dijela pravosnažne presude ne prelazi 30.000,00 KM, a u privrednim sporovima 50.000,00 KM. Prema stavu 3. ovog člana u slučajevima u kojima revizija nije dozvoljena prema odredbi stava 2. ovog člana, stranke mogu podnijeti reviziju protiv drugostepene presude ako odluka o sporu zavisi od rješenja nekog materijalno pravnog ili procesno pravnog pitanja važnog za obezbjeđenje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni, a naročito u slučajevima propisanim u članu 237. stav 3. tačke 1. do 3. ZPP.

Drugostepenom presudom koja se pobija revizijom, žalba tuženog je odbijena i potvrđena je prvostepena presuda kojom je obavezan tuženi da tužiteljima isplati razliku predmetne naknade za topli obrok za periode i u iznosima označenim u izreci prvostepene presude, sa zakonskom kamatom i troškovima postupka.

Tužitelji su, s obzirom na prirodu pravnog odnosa povodom kojeg se vodi ovaj postupak, suparničari iz člana 365. ZPP i svako od njih je u ovom postupku samostalna stranka, tako da radnje jednog ne koriste niti štete drugom tužitelju, kao suparničaru, ne radi se, dakle, o jedinstvenom suparničarstvu iz člana 366. ZPP, jer se postupak ne mora obavezno okončati na isti način prema svakom od njih, nego o običnim i formalnim suparničarima. Iz istih razloga vrijednost pobijanog dijela pravosnažne odluke se ne određuje prema zbiru usvajajućih dijelova tužbenih zahtjeva u odnosu na sve tužitelje, nego prema svakom pojedinačno usvajajućem dijelu zahtjeva.

Kako vrijednost pojedinačno usvojenih zahtjeva za svakog od tužitelja, koji predstavljaju pobijane dijelove pravosnažne presude za svakog od njih pojedinačno ne prelazi 30.000,00 KM, revizija tuženog nije dozvoljena (član 237. stav 2. ZPP).

U izjavljenoj reviziji, tuženi se pozvao na odredbe člana 237. stav 3. i stav 4. ZPP, smatrajući da odluka u ovom sporu zavisi od rješenja materijalnopravnog i procesnopravnog pitanja koja su važna za obezbjeđenje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njihovoj primjeni, u odnosu na koje revizioni sud nije zauzeo shvatanje i to: „Da li je poslodavac pravilno i zakonito obračunavao i vršio isplatu naknade na ime toplog obroka radnicima u periodu od marta 2020. godine do jula 2021. godine, a na temelju tadašnjeg važećeg Pravilnika o radu Željeznica Republike Srpske a.d. Doboj iz mjeseca februara 2017. godine“?

Kako je pobijana odluka zasnovana na shvatanju koje nije podudarno sa stanovištem ovoga suda koje se tiče blagovremenosti tužbe u radnom sporu, o čemu sud, pazeći na pravilnu primjenu materijalnog prava vodi računa po službenoj dužnosti, po ocjeni ovoga suda, ispunjeni su zakonski uslovi propisani odredbom člana 237. stav 3. i 4. ZPP za meritorno odlučivanje o reviziji.

Revizija je djelimično osnovana.

Tužba u radnom sporu, pored zahtjeva za utvrđenje nezakonitosti akta poslodavca kojim je povrijeđeno neko pravo radnika, može sadržavati i zahtjeve za osudu na činidbu, kao što se ovdje traži isplata razlike naknade na ime toplog obroka.

Zahtjev za isplatu razlike predmetne naknada tužitelji su postavili u tužbi koja je sudu podnesena 10.05.2021. godine. Zahtjevi tužitelja iz predmetne parnice predstavljaju zahtjeve za zaštitu jednog od prava iz radnog odnosa. Radi se, dakle, o radnom sporu, pa da bi se po tužbi meritorno raspravljalo mora biti ispunjena procesna pretpostavka blagovremenosti tužbe, na što sud pazi po službenoj dužnosti.

Odredbom člana 201. stav 1. ZR propisano je da radnik koji smatra da mu je poslodavac povrijedio pravo iz radnog odnosa može da podnese prijedlog za mirno rješavanje radnog spora nadležnom organu ili tužbu nadležnom sudu za zaštitu tog prava. Prema stavu 4. iste zakonske odredbe, tužbu za zaštitu prava radnik može podnijeti najkasnije u roku od šest mjeseci od dana saznanja za povredu prava ili dana učinjene povrede. Navedeni rok je prekluzivnog karaktera i njegovo propuštanje dovodi ne samo do gubitka prava na pokretanje radnog spora, nego i do gubitka samog prava koje bi u tom sporu bilo predmet zaštite.

Predmetna naknada se isplaćuje (kako proizlazi iz tužbenog zahtjeva), mjesečno. Tužitelji su, po prirodi stvari i po osnovu i načinu isplate razlike navedene naknade, za povredu prava izostankom isplate imali saznanja već isplatom plate za period za koji traže razliku naknade, kada je počeo teći rok propisan odredbom člana 201. stav 4. ZR, u kojem su morali podnijeti predmetnu tužbu, pa kako su tužbu podnijeli 10.05.2021. godine, tužba je blagovremeno podnesena za period: decembar 2020. godine do oktobra 2021. godine u odnosu na prvotužitelja, a u odnosu na drugotužitelja do avgusta 2021. godine, dok je za preostali period označen u izreci ove presude tužba neblagovremena i kao takva je u tom dijelu, u smislu odredbe člana 67. stav 2. ZPP, odbačena.

Naime, prema odredbi člana 132. stav 1. tačka 4. ZR poslodavac radniku isplaćuje troškove jednog toplog obroka za vrijeme jednog radnog dana, kako je propisano u stavu III tačka 1. alineja 4. i u stavu II Odluke Vlade Republike Srpske od 29.6.2016. godine („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 53/16), dok je u stavu V Odluke propisano, da se ni kolektivnim ugovorom za područje, oblast ili granu, odnosno kolektivnim ugovorom kod poslodavca, ne mogu propisati odredbe kojim se radniku daje manji obim prava od onog utvrđenog tom Odlukom u skladu sa Zakonom.

Stoga se revizioni navodi tuženog, da se tužiteljima naknada za topli obrok isplaćuje samo za dane provedene na poslu u mjestu rada, a ne i za radne dane van mjesta rada, kao i revizioni prigovori u pogledu naknade za topli obrok - i za sate koji su u platnim listama evidentirani kao službeni put, koje pravo tužiteljima pripada i do avgusta mjeseca 2021. godine, kada je stupio na snagu Pravilnik tuženog o izmjenama i dopunama Pravilnika o radu, broj 1-4. 13635/21 od 30.07.2021. godine, koji je stupio na snagu 07.08.2021. godine, ne mogu prihvatiti osnovanim. Tek je članom 7. tog Pravilnika izmijenjen dotadašnji član 86. kojim je propisano da se putni troškovi i dnevnice voznog osoblja i voznopratnog osoblja isplaćuju u skladu sa Uredbom Vlade Republike Srpske o naknadama za službeno putovanje u zemlji i inostranstvu za zaposlene u javnom sektoru Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 73/2020), kojom je u članu 3. naknada za službeno putovanje definisana kao naknada troškova smještaja, ishrane i prevoza.

Visinu razlike naknade za topli obrok za traženi period obračunao je finansijski vještak P.V. iz čijeg nalaza proizilazi da tužiteljima prema ostvarenim radnim danima, koji nisu sporni među strankama, pripada naknada na ime razlike troškova jednog toplog obroka za sporni period i to: prvotužitelju u iznosu od 1.768,31 KM, a drugotužitelju u iznosu od

1.209,05 KM, pa kako je tužba tužitelja neblagovremena za period naveden u izreci ove presude, suprotno navodima revizije, tužbeni zahtjev za preostali period je osnovan.

Nije osnovan ni revizioni prigovor koji se odnosi na naknadu dosuđenu tužiteljima nakon stupanja na snagu izmjene Pravilnika tuženog od avgusta 2021. godine, budući da iz nalaza vještaka ekonomske struke, (kojem tuženi nije prigovorio prema sadržaju zapisnika sa ročišta održanog 16.12.2021. godine) proizlazi da je i u tom periodu tužiteljima isplaćivana manja naknada po tom osnovu (prvotuzitelju ukupno 246,48 KM, a drugotuzitelju 11,65 KM).

Iz navednih razloga a na osnovu odredbe člana 248. ZPP i člana 249. stav 2. istog zakona, odlučeno je kao u izreci.

S obzirom na uspjeh stranaka u ovom sporu, preinačena je i odluka o troškovima postupka tako, što je odlučeno da svaka stranka snosi svoje troškove postupka (član 386. stav 2. i član 397. stav 2. ZPP).

Predsjednik vijeća
Biljana Tomić

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Ačić